

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

36. De transactionibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

TITULUS XXXVI.

De Transactionibus.

Q. 1. *Quid sit transactio?* *Resp.* 1. Sumpta latè quamcunque negotii compositionem significat. *L. 229. & L. seq. ff. de V. S.* Strictè accepta est conventa decisio rei dubiæ & controversæ aliquo dato vel promisso, & aliquo retento vel remisso. *c. 7. L. 1. ff. L. 38. C. h. t.* 2. Est contractus, saltem innominatus, quia est conventio ultro citroque pariens actionem civilem, si rei traditione vel stipulatione sit firmata.

Q. 2. *Quinam transigere possint aut non possint?* *Resp.* 1. Universaliter possunt omnes, qui rerum suarum aut alienarum liberam administrationem, easque alienandi potestatem habent. *L. 21. C. mandati.*

Resp. 2. Transigere non possunt 1. infantes, amentes. *L. 1. §. 3. ff. de pact. pupilli & Minorenes sine autoritate Tutoris vel Curatoris, & hi non interveniente decreto judicis de bonis pupillorum & minorum immobilibus. L. 4. C. de præd. minor.* 2. Procuratores, nisi sint instructi speciali mandato, aut in rem suam, aut constituti *cum libera. L. 13. ff. h. t. L. 60. ff. de procurat.* 3. Vasalli sine consensu Domini directi. *2. feud. 52.* 4. Prælatus Ecclesiasticus de bonis Ecclesiasticis sine Solennitatibus; hæres fidei-commisso gravatus, nisi fiat transactio cum fidei-commissario,

vel cum ejus consensu. Intelligendo hæc omnia de casu, quo jura & res possessæ in alios transferuntur. Abb. in c. 3. h. t.

Q. 3. De quibus rebus liceat transigere? Resp. 1. De omnibus & solis rebus dubiis & controversis, nisi id jure prohibitum sit L. 1. ff. h. t. idque vel ante, vel post litem contestatam, & in quacunque litis parte, quia adhuc incertus & dubius est litis eventus; post sententiam in quibusdam casibus etiam licet. L. 32. C. h. t.

Resp. 2. Non est permixtum transigere super re certa L. 65. §. 1. ff. de condiçt. indeb. 2. Super iis, quæ testamento vel codicillo relicta sunt, nisi inspectis tabulis. L. 6. ff. h. t. 3. Super alimentis futuris per ultimam voluntatem relictis sine auctoritate judicis & cognitione causæ. L. 8. in princ. ff. & L. 8. C. h. t. 4. Super re spirituali aut hinc annexis, quia hoc sine vitio Simonix fieri non posset. 5. Super matrimonio, in ordine ad semel validè contractum denuò dissolvendum, ob indissolubilitatem matrimonii, 6. Super crimine publico, saltem si tale sit, quod non irroget pœnam sanguinis; de crimine enim privato, si vel agatur civiliter, vel si sit capitale, licet transige. L. 18. C. h. t. quæ Lex ita habet: *transigere vel pacisci de crimine capitali, excepto adulterio, prohibitum non est; in aliis autem publicis criminibus, quæ sanguinis pœnam non ingerunt, transigere non licet citra falsi accusationem.*

Q. 4. Quis sit effectus transactionis? Resp. 1. Præter obligationem naturalem omnibus pactis legi-

legitimis communem, effectus primarius est imponere finem litibus. *c. 1. & L. 10. C. h. t.* unde sequitur, quòd licet mutuo consensu possit dissolvi *L. 14. C. h.* non tamen alterâ parte invitâ, re etiam adhuc integrâ, liceat resillire *L. 5. C. h. t.* ne quidem interveniente rescripto Principis. *L. 16. C. eod.* aut prætextu instrumentorum noviter re-
 pertorum *L. 19. & 29. C. eod.* omnesque proba-
 tiones & jura, si dolus non intercessit, sint irrita.
c. 1. h. t.

Resp. 2. Alter effectus transactionis est, quòd, si firmata sit rei traditione aut stipulatione, actionem civilem pariat si sine illis inita sit, exceptionem litis finitæ. *c. 1. de lit. contest. in 6. c. 1. h. t. L. 2. C. h. t.*

Q. 5. An & quibus ex causis rescindi possit transactio? *Resp. 1.* Transactio malè inita rescindi potest, v. g. dolo malo aut injusto metu extorta *L. 19. & 42. C. h. t. L. 3. eod.* 2. Si error substantialis intervenerit. *L. 15. ff. de jurisd.* 3. Si transactio facta sit circa bona pupilli, minoris, Ecclesiæ, vel alterius, qui gaudet beneficio restitutionis, & hic notabiliter in transactione fuerit læsus. *rubr. & text. C. si advers. Transact.* 4. Si inita ex falsis instrumentis, etiam bonâ fide. *L. 42. C. h. t.*

Resp. 2. Si majorennis enormissimè sit læsus, rescinditur transactio, etiam jurata ob præsumptionem doli. *L. 5. C. de dolo. L. ult. C. de his quæ vi metusve caus. sunt.* Transactio tamen b. f. inita, licet majorennis enormiter & ultra dimi-

dium sit læsus, rescindi non potest parte altera invita. *L. 78. §. fn. ff. ad S. C. Trebell. L. 65. §. 1. ff. de cond. indeb.* Deinde sententia, quæ in rem judicatam transit, rescindi non potest, etiam sub prætextu læsionis ultra dimidium. *tot tit. C. sent. rescind. non poss. atqui non minor est auctoritas transactionis, quàm sententiæ, quæ in rem judicatam transit. L. 20. C. h. t. ergo.*

TITULUS XXXVII.

De Postulando.

Q. 1. *Quid sit. postulare?* Resp. De postulatione, ut subrogatur electioni, actum est supra *Tit. 5.* Prout huc magis pertinet, describitur *L. 1. §. ff. de postul.* quod sit desiderium suum, vel amici sui apud eum, qui jurisdictioni præest, in jure sive judicio exponere, vel alterius desiderio contradicere. Demum propriè hoc loco sumitur pro advocacione, sive officio Advocati.

Q. 2. *Quid sit Advocatus, & quomodo distinguatur à Procuratore?* Resp. ad 1. Advocatus propriè dictus est, qui pro altero præsentem defensionem in judicio præstat, causam legitimè deducendo secundum jura.

Resp. ad 2. Differt à Procuratore in seqq.
1. Officium Advocati est publicum, honorabile, multisque gaudens privilegiis *L. 4. C. de Advoc. divers. jud.* exigens virum jurium peritum & judicio DD- probatum *L. 2. C. h. t.* Procuratoris magis